

Miten biodiversiteettisopimuksen osapuolet raportoivat geneettisen monimuotoisuuden tilasta? Miten raportointia ja monitorointia voi parantaa?

TAUSTA

- Biologista monimuotoisuutta**, biodiversiteettiä, uhkaa moni tekijä, mm. elinympäristön heikkeneminen, ilmastonmuutos, saasteet ja nopeasti leviävät patogeenit. *Geneettisellä diversiteetillä* – lajinsisäisellä muuntelulla – on tärkeä osuus populaation kyvyssä sopeutua ja säilyä muuttuvassa ympäristössä. Geneettinen diversiteetti on yksi kolmesta biodiversiteettisopimuksessa (CBD) sekä muissa kansallisissa ja kansainvälisissä suojelulinjauksissa tunnistetusta biologisen monimuotoisuuden tasosta.
- Arvioita** geneettisen diversiteetin tilasta ja sen kehityssuunnasta ei kuitenkaan vielä sisällytetä rutiininomaisesti suojeluohjelmiin tai biodiversiteettitavoitteisiin. Sisällyttämistä vaikeuttavat geneettisen lähestymistavan tekninen luonne ja katkokset geneettisen tutkimuksen ja suojelutoimien välillä. Lisäksi Post-2020 biodiversity framework -työssä suurimmaksi tiedon puutteeksi on tunnistettu luotettavien indikaattorien puuttuminen.
- Jotta ymmärtäisimme paremmin**, miten CBD:n allekirjoittaneet osapuolet arvioivat ja suojelevat geneettistä diversiteettiä, kävimme läpi 114 maaraporttia 5. ja 6. kierrokselta selvittääksemme, miten maat raportoivat geneettisen diversiteetin monitoroinnin ja suojelun toimenpiteistä, käytöstä, uhkista, kehityssuunnista ja prioriteettilajeista.

SUOSITUKSET

Suosituksemme CBD-sihteeristölle ja sopimuksen osapuolille tähtäävät geneettisen monimuotoisuuden seurannan ja suojelun parantamiseen populaatioiden ja terveiden ekosysteemien säilyttämiseksi pitkällä aikavälillä, CBD:n ydinpäämäärän saavuttamiseksi.

1

Tiedon ja tietoisuuden lisääminen geneettisen diversiteetin keskeisestä roolista luonnon monimuotoisuudessa. Alkuperäiskansojen ja paikallisyhteisöjen tiedon suojelu ja dokumentointi. Suojelutoimijoiden resurssien lisääminen geneettisen monimuotoisuuden seurantaan ja hoitoon.

2

Standardoidun ohjeistuksen kehittäminen ja käyttöönotto geneettisessä kannanhoidossa, pitkäaikaisseurannoissa sekä geneettisen diversiteetin tilan, uhkien, toimien ja kehityssuuntien raportoinnissa villien ja sosioekonomisesti tärkeiden lajien osalta.

3

Paranneltujen, geneettiseen monimuotoisuuteen kohdistuvien tavoitteiden ja indikaattoreiden toimeenpano (Hoban et al. 2020) CBD:n post-2020 viitekehystä varten geneettisen diversiteetin kehityksen ja em. tavoitteiden saavuttamisen seuraamiseksi.

4

CBD-raporttipohjien parantelu sekä ohjeistuksen ja resurssien tarjoaminen selkeän ja yhdenmukaisen raportoinnin edistämiseksi villien sekä sosioekonomisesti tärkeiden lajien geneettisen diversiteetin (in situ ja ex situ) seurannasta.

Koko raportti yksityiskohtaisten suositusten kera (englanniksi): Hoban et al. 2020. An analysis of genetic diversity actions, indicators and targets in 114 National Reports to the Convention on Biological Diversity. ([preprint](#))

AVAINLÖYDÖKSET

- Vaikka useimmat maat tunnustavat geneettisen diversiteetin tärkeyden, 21 % maista ei viittanut 6. maaraportissaan geneettistä diversiteettiä koskevaan tavoitteeseen.
- Vain 5 % maista raportoi sellaisia indikaattoreita, jotka perustuvat geneettiin tutkimuksiin tai alkuperäiskansojen ja paikallisyhteisöjen geneettistä monimuotoisuutta koskevan tiedon suojeluun.
- Geneettisen diversiteetin suojelua koskevat toimenpiteet kohdistuivat enemmän maataloudelle tärkeisiin lajeihin (viljelykasvit, kotieläimet ja viljelykasvien villit sukulaiset) kuin villiin eliölajeihin.
- Kolme yleisintä raportoitua indikaattoria olivat geenivarakokoelmissa säilytettävien geenivarojen määrä, tunnettujen/tutkittujen kasvigeenivarojen määrä ja uhanalaisuusstatus. Nämä indikaattorit eivät kuitenkaan mittaa luotettavasti geneettistä köyhtymistä.
- Geneettisen monimuotoisuuden seurannan laiminlyönti, erityisesti taloudellisesti vähämerkityksisten lajien kohdalla, hidastaa geneettisen diversiteetin maailmanlaajuisen muutoksen arvioimista.

TULEVAISUUDEN SUUNTAVIIVAT

CBD ja allekirjoittaneet osapuolet voivat turvata geneettisen monimuotoisuuden tavoitteiden tehokkaan toimeenpanon biodiversiteetin suojelun parantamiseksi. GEO BON Genetic Composition Working Group ja kumppanit tarjoavat asiantuntija-apua CBD:lle ja sen osapuolille geneettisen monimuotoisuuden monitoroinnin ja suojelemisen kehittämisessä ja toteuttamisessa.

Group on Earth Observations Biodiversity Observation Network (GEO BON) Genetic Composition Working Group:n valmistama kaikille post-2020 strategiasta kiinnostuneille.

Yhteystiedot: Dr. Sean Hoban, shoban@mortonarb.org and Dr. Margaret Hunter, mhunter@usgs.gov